

ISM SVAR 2025-10-09 TIL LEJRE KOMMUNE

Til: [REDACTED]
Fra: Signe Grandt Adersen (sia@im.dk)
Titel: Sv: Spørgsmål til normalforretningsordenen
Sendt: 09-10-2025 08:12

Kære [REDACTED]

Tak for din henvendelse af 22. september 2025, hvor du stiller en række spørgsmål til forretningsordenen.

Ad spørgsmål 1)

Det er korrekt forstået, at regler om spørgetid for borgere ikke skal optages i kommunalbestyrelsens forretningsorden, men kommunalbestyrelsen kan fastsætte særskilte regler for spørgetid, der afholdes i forbindelse med kommunalbestyrelsesmøder. Følgende fremgår således af Lov om kommunernes styrelse med kommentarer, Hans B. Thomsen m.fl., 2022, s. 239:

"De nærmere regler for afholdelse af spørgetid fastlægges af kommunalbestyrelsen. Reglerne skal ikke optages i kommunalbestyrelsens forretningsorden, der alene vedrører kommunalbestyrelsens forhold, cf. Heide-Jørgensen, Juristen 1993, side 144, note 30."

Endvidere fremgår følgende af betænkning nr. 798/1977 om kommunal nærdemokrati, side 79, 1. spalte:

"Det må derfor fastslås, at spørgetiden for borgerne ikke er en del af kommunalbestyrelsens møder, men at de på den anden side af praktiske grunde afholdes i forbindelse med kommunalbestyrelsesmøderne — enten umiddelbart forud for eller efter det offentlige møde. Det følger af, at spørgetiden ikke kan anses for et egentligt kommunalbestyrelsesmøde, at kommunalbestyrelsesmedlemmerne ikke har mødepligt i spørgetiden. Borgerne kan ikke i en spørgetid få svar fra kommunalbestyrelsen som sådan, men alene fra de tilstedeværende medlemmer på disses egne vegne, og kommunalbestyrelsesmedlemmerne har ikke pligt til at besvare rejste spørgsmål. *Spørgetid må karakteriseres som en fastlagt række af kortvarige borgermøder afholdt af kommunalbestyrelsen i tilknytning til kommunalbestyrelsesmøderne og uden på forhånd fastlagte emner. [...]* "

Ad spørgsmål 2 og 3)

Efter § 2, stk. 4, i lov om kommunernes styrelse vedtager kommunalbestyrelsen selv sin forretningsorden. Indholdet af normalforretningsordenen i vejledning nr. 9461 af 7. juni 2023 om normalforretningsordenen for kommunalbestyrelser er således som udgangspunkt vejledende.

Normalforretningsordenen afspejler imidlertid en række regler, som udgør lovgivning og derfor ikke kan fraviges af den enkelte kommunalbestyrelse. Det er navnlig regler i lov om kommunernes styrelse og almindelige retsgrundsætninger.

I bilag I til vejledningen er det med en udtrykkelig henvisning til lovbestemmelser angivet, hvis normalforretningsordenen gengiver eller udtrykker indholdet af en lovbestemmelse, hvis indhold ikke kan fraviges.

I vejledningen oplistes der eksempler på andre bindende regler, herunder (ellers) uskrevne retsgrundsætninger, der er kommet til udtryk i normalforretningsordenen. Listen er ikke udtømmende, men alene eksempler. Det kan således ikke udelukkes efter en konkret vurdering af reglens indhold, at andre regler i normalforretningsordenen er udtryk for en uskreven retsgrundsætning eller en følge af lovgivningen.

Normalforretningsordenens § 4, stk. 5, 1. pkt., hvorefter ethvert forslag under forhandlingerne rettes til borgmesteren, og § 5, stk. 1, 1. og 2. pkt., hvorefter sagerne behandles på mødet i den rækkefølge, som borgmesteren bestemmer, og borgmesteren kan fravige den i dagsordenen angivne rækkefølge, må anses for at være en del af

borgmesterens lovbestemte beføjelser i sin egenskab af formand for kommunalbestyrelsen, hvor borgmesteren leder kommunalbestyrelsens møder, jf. § 30 i lov om kommunernes styrelse. Det samme må efter ministeriets opfattelse gælde for den del af normalforretningsordenens § 4, stk. 5, 2. pkt., hvorefter det, når borgmesteren finder anledning dertil, skal sættes under afstemning, om afslutning af en forhandling skal finde sted.

Den del af normalforretningsordenens § 4, stk. 5, 2. pkt., hvorefter det, når 3 medlemmer begærer afstemning herom, skal sættes under afstemning, om afslutning af en forhandling skal finde sted, og § 5, stk. 1, 3. pkt., hvorefter kommunalbestyrelsen afgør, i hvilken rækkefølge sagerne skal behandles, når mindst 3 medlemmer kræver afstemning herom, er derimod efter ministeriets opfattelse ikke udtryk for en uskreven retsgrundsætning eller en følge af reglerne i lov om kommunernes styrelse. Antallet af medlemmer, der skal begære afstemning, vil således kunne fraviges af kommunalbestyrelsen i sin forretningsorden, i hvert fald således at det vil være tilstrækkeligt, at 1 medlem begærer afstemning herom.

Ad spørgsmål 4)

Det er korrekt, at det fremgik af § 6, stk. 2, 3. pkt., i den tidligere normalforretningsorden, jf. cirkulære nr. 129 af 27. juni 1969, at mellem 1. og 2. behandling skal der hengå mindst 24 timer. Dette fremgår ikke af normalforretningsordenen i vejledningen fra 2023. Baggrunden for, at dette ikke indgår i den nye normalforretningsorden skyldes, at bestemmelsen ansås for at være uden selvstændig betydning. Følgende fremgår således af Lov om kommunernes styrelse med kommentarer, Hans B. Thomsen m.fl., 2022, s. 268:

"Bestemmelserne i normalforretningsordenens § 6, stk. 2, 3. pkt., hvorefter der skal gå mindst 24 timer mellem 1. og 2. behandlingen af en sag, og normalforretningsordenens § 6, stk. 3, om fremlæggelse eller cirkulation af dokumenter efter 1. behandling forinden 2. behandlingen må antagelig anses nu at være uden selvstændig betydning, idet reglerne om fristen for udsendelse af dagsorden og materiale til kommunalbestyrelsens møder efter lovens § 8, stk. 4 og 5, også gælder for 2. behandlingen af en sag, der undergives 2 behandlinger. Fristen på 4 hverdage kan således kun tilsidesættes, hvis sagen ikke kan udsættes, eller der i kommunalbestyrelsen er enighed om, at behandle sagen trods tilsidesættelsen af fristen, jf. afsnit 1 under § 8, stk. 5. Tidsrummet mellem 1. og 2. behandlingen af en sag bør under alle omstændigheder være af en sådan længde, at de enkelte medlemmer får den efter sagens beskaffenhed fornødne tid til at skaffe sig et forsvarligt grundlag for sagens videre forhandling og afgørelse. (Skr. af 3. september 1969, j.nr. 1969/1-1932, resumédata-basen 69.1.2)."

Ad spørgsmål 5)

Der er ikke fastsat regler i lovgivningen om kontraprøve, og § 10, stk. 1, i normalforretningsordenen er alene en vejledende bestemmelse. Følgende fremgår således af Lov om kommunernes styrelse med kommentarer, Hans B. Thomsen m.fl., 2022, s. 260:

"Det er i normalforretningsordenens § 10, stk. 1, bestemt, at afstemning sker ved håndsoprækning eller ved, at medlemmerne rejser sig fra deres plads, idet kontraprøve foretages. Bestemmelsen er vejledende for kommunerne, og det antages også, at f.eks. et elektronisk afstemningssystem kan anvendes. Den valgte afstemningsmetode skal gøre det muligt for hvert enkelt medlem at afgive sin stemme, og det skal med vished kunne konstateres, hvilke medlemmer der har stemt for, henholdsvis imod, en beslutning. (Social- og indenrigsministerens skr. af 7. juni 2020, svar på spørgsmål nr. 477 (alm. del) fra Folketingets Social- og Indenrigsudvalg, j.nr. 2020-5047, resumédata-basen 20.1.2)."

Der er således ikke noget krav om, at der altid skal ske kontraprøve. Det afgørende er, at det med vished kan konstateres, hvilke medlemmer der har stemt for, henholdsvis imod, en beslutning.

Hvis ovenstående giver anledning til yderligere spørgsmål, er du velkommen til at kontakte mig igen.

Ministeriet vil lægge dette svar på ministeriets resumédatabase.

Med venlig hilsen

Signe Grandt Adersen

Specialkonsulent, Center for demokrati og forvaltningsret

M 72 28 25 26

@ sia@im.dk



**INDENRIGS- OG
SUNDHEDSMINISTERIET**

Indenrigs- og Sundhedsministeriet
Tlf. 7226 9000

Læs ministeriets datapolitik [her](#)

www.sum.dk

Til: Signe Grandt Adersen (sia@im.dk)

Fra: [REDACTED]

Titel: Spørgsmål til normalforretningsorden

Sendt: 22-09-2025 15:30

Kære Signe

Tak for samtalen. Som aftalt sender jeg her vores spørgsmål til normalforretningsordenen:

1. Er det korrekt forstået, at spørgetid ikke kan være en del af forretningsordenen?
2. Af § 4, stk. 5, i normalforretningsordenen fremgår det, at: *"Ethvert forslag under forhandlingerne rettes til borgmesteren. Når borgmesteren finder anledning dertil, eller når det begæres af 3 medlemmer, skal det sættes under afstemning, om afslutning af en forhandling skal finde sted."* Er det en bindende regel, at det skal være 3 medlemmer, eller kan det i Kommunalbestyrelsens forretningsorden fx fastsættes, at det er efter begæring af kun 1 medlem?
3. Af § 5, stk. 1, i normalforretningsordenen fremgår det, at: *"Sagerne behandles på mødet i den rækkefølge, som borgmesteren bestemmer. Borgmesteren kan fravige den i dagsordenen angivne rækkefølge. Kommunalbestyrelsen afgør dog, i hvilken rækkefølge sagerne skal behandles, når mindst 3 medlemmer kræver afstemning herom."* Er det en bindende regel, at det skal være mindst 3 medlemmer, eller kan det i Kommunalbestyrelsens forretningsorden fx fastsættes, at 1 medlem kan kræve afstemning herom?
4. Det fremgår ikke længere af normalforretningsordenens § 6, stk. 2, at der skal gå mindst 24 timer mellem 1. og 2. behandling af sager, der undergives to behandlinger. Er det et krav, at der altid skal hengå mindst 24 timer mellem 1. og 2. behandling? (Vi er klar over, at der ved ændring af styrelsesvedtægt er krav om mindst 6 dage mellem 1. og 2. behandling, og at der er krav om mindst 3 uger mellem 1. og 2. behandling af årsbudget og flerårige budgetoverslag).

5. Af normalforretningsordens § 10, stk. 1, sidste pkt., fremgår det, at kontraprøve foretages. Er det et krav, at der altid skal foretages kontraprøve, eller kan det fx udelades ved elektroniske afstemninger?

Hvis du har mulighed for at give en tilbakemelding på spørgsmålene senest i begyndelsen af uge 42, vil vi sætte stor pris på det.

På forhånd tak.

Med venlig hilsen

████████████████████
Juridisk chefkonsulent
Borgmester- og direktionssekretariatet

██████████
████████████████